



Reservation till kommunfullmäktige 17 april 2008

4. Översiktsplan för Tyresö kommun

Miljöpartiet i Tyresö eftersträvar en långsiktig hållbar utveckling. De allvarligaste hoten mot en hållbar utveckling är klimatförändringar, miljöförstöring och ett resursuttag som överstiger en nivå där framtida generationer kan tillgodose sina behov. Arbetet för en hållbar utveckling bedrivs globalt, regionalt, nationellt och lokalt. Kommunernas översiktsplanering är ett viktigt verktyg för att konkretisera och uppnå nationella och regionala mål och åtaganden med syfte att nå en långsiktig hållbar utveckling.

En översiktsplan för hållbar utveckling ska innefatta ekologiska, kulturella, sociala och samhällsekonomiska aspekter. Nationella och regionala miljömål ska brytas ner och anpassas till preciserade lokala miljömål som därefter kan konkretiseras. Denna viktiga utgångspunkt saknas i den borgerliga majoritetens förslag till ny översiktsplan. Sociala konsekvensbeskrivningar och mål för hållbar utveckling saknas också. Möjligheterna att skapa en hållbar utveckling ligger i att miljö, ekonomi och sociala frågor hanteras tillsammans, där invånarnas engagemang tillvaratas och politiska program förankras och får trovärdighet. Genom att bjuda in medborgarna till en bred diskussion kan frågorna åskådliggöras, målen arbetas fram tillsammans och dokumentet förankras.

I förslaget **på sidan 7** tas översiktsplanens grunder upp hur nationella, regionala och lokala mål bör behandlas i en översiktsplan. I punkt 4 nämns Hållbar utveckling/Agenda 21 och hur kommunen arbetar enligt detta;

”Under våren 2003 antog kommunfullmäktige Tyresö kommuns övergripande mål för hållbar utveckling, som är det andra lokala Agenda 21-dokumentet. För att uppfylla målen har eller kommer de kommunala förvaltningarna att utarbeta åtgärder kopplade till de egna verksamheterna.”

Miljöpartiet har under åren påpekat att kommunen inte följer eller arbetar enligt dokumentet som antogs i bred enighet 2003. Det är t.ex. bara Tekniska förvaltningen som tagit fram en åtgärdsplan. Vi anser att översiktsplanen inte bara ska innehålla vackra skrivningar, eftersom översiktsplanen då förlorar trovärdighet som styrdokument. Översiktsplanen ska innehålla planer och visioner om framtiden, men också på ett relevant sätt återspegla den faktiska verkligheten. Kommunstyrelsens ordförande medger att dessa skrivningar inte stämmer överens med verkligheten, men trots detta justeras inte förslaget till översiktsplan.

Miljöpartiet anser inte att översiktsplanen för Tyresö kommun håller måttet och att förslaget därför skulle ha återremitterats och omarbetats. Då varken nationella eller regionala miljömål har brutits ner till lokala miljömål eller perspektiven av jämlikhet och jämställdhet belysts anser vi att förslaget är bristfälligt och ofullständigt. Strategier och mål från de nyligen antagna integrations- och handikapplanerna har inte heller kopplats till översiktsplanen. Vi yrkade därför

- att översiktsplanen ska återremitteras och omarbetas så att lokala miljömål med koppling till nationella och regionala mål inarbetas i planen, likaså att sociala perspektiv (jämlikhet, jämställdhet, demokrati och integration) och mål införlivas i översiktsplanen.

På sidan 8 ges några exempel på vad som hänt med kommunens markanvändning sedan 1998. Lika intressant borde det vara att belysa vad som hänt i fråga om kommunens övergripande mål för hållbar utveckling. Hur har t.ex. markanvändningen och den nya bebyggelsen påverkat målen för hållbar utvecklingen? Vi yrkade

- att exempel från kommunens övergripande mål för hållbar utveckling ska inarbetas (med koppling till markanvändningen), där det framgår vilka mål som uppnåtts och vilka mål som man inte klarat.

På sidan 12 beskrivs hur Tyresö ska utvecklas gällande befolkning, nyplanerade bostäder, skolor och boende för äldre. Miljöpartiet anser att skrivningar om vikten av bostadsnära grönområden ska införas och att det sociala perspektivet ska breddas. Jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv saknas, däribland ungas och funktionsnedsatta behov av boende. Vi yrkade därför

- att man i översiktsplanen belyser vikten av bostadsnära grönområden och formulerar att dessa ska bevaras och utvecklas, att jämlikhets- och jämställdhetsaspekter tas upp, samt att behoven av boende för unga och funktionsnedsatta inarbetas. Boendeplaneringen ska utgå ifrån behov och i mindre grad på efterfrågan och leda till minskad segregation.

På sidan 15 beskrivs kultur och fritid. Vi anser att det är viktigt att belysa pojkars och flickors olika intressen och aktiviteter, där mål och strategier utgår ifrån ett jämställdhetsperspektiv. Att utveckla samlings- och mötesplatser i alla kommundelar borde också vara en utgångspunkt. Vi yrkade därför

- att kulturmål och strategier ska utgå ifrån ett jämställdhetsperspektiv, samt att samlings- och mötesplatserna utvecklas i alla kommundelar (utom och inomhus).

På sidan 17 och 18 beskrivs hur Tyresö kommun förhåller sig till de regionala miljömålen. Miljöpartiet anser att skrivningarna i de kommunala målen bör skärpas och preciseras för att kunna konkretiseras. Vi yrkade därför

- att de lokala miljömålen preciseras och kompletteras med kvantifierbara mål, att de tydliggörs och konkretiseras, samt att miljömålen årligen revideras och skärps.

Vi anser att formuleringen av miljömål nr 1. "Begränsad klimatpåverkan" ska utvidgas med strategi för Tyresö Strand och Östra Tyresö, där den största befolkningsutvecklingen planeras. Målformuleringarna ska också skärpas. Vi anser att kommunen ska höja ambitionen och anta en mer aktiv roll, dvs. arbeta för att medvetandegöra anställda, kommuninvånare och företag. Syftet är att klimatpåverkan ska minska inom kommunens egna verksamheter och totalt i kommunen. Vi yrkade därför

- att kommunen antar mål för minskade utsläpp av växthusgaser, att kommunen årligen inventerar utsläppen, samt att kommunen tar fram en handlingsplan med åtgärder för minskade utsläpp. I arbetet ska kommunen anta en aktiv roll för att medvetandegöra anställda, invånare och företag.
- att en strategi för minskad klimatpåverkan gällande Tyresö Strand och Östra Tyresö tas fram.

Miljömål nr 14. "God bebyggd miljö" anser vi ska utvidgas och kompletteras med tillämpning av balanseringsprincipen vid all markexploatering. I första hand ska negativ miljöpåverkan minimeras i så stor utsträckning som möjligt och i andra hand ska miljöpåverkan kompenseras. Byggs natur bort ska ny grönska skapas. Ekologiska och rekreativa funktioner ska balanseras. Miljöbedömningar (inkl MKB) ska göras vid uppförande av ny bebyggelse. Vi yrkade därför

- att i målformuleringen infoga att kommunen ska tillämpa balanseringsprincipen vid markexploatering. Att miljöbedömningar görs vid uppförande av ny bebyggelse, att bästa möjliga teknik inom området nyttjas, för att minimera byggandets och verksamhetens miljöpåverkan, dvs. för den yttre miljön, inomhusmiljön, och arbetsmiljön. Lokalt omhändertagande av dagvatten ska eftersträvas.

På sidan 19 och 20 beskrivs infrastruktur och transportsystem. Vi anser att strategier och målformuleringar ska utvecklas. Kommunen ska i högre grad arbeta med att försöka ställa om transporterna från personbilsresande till kollektiva resor, samkörning, mer cykel- och gångtrafik. I förslaget till översiktsplan framkommer intressanta fakta, dvs. att år 2003 reste 2 av 3 till arbetet med egen bil. Vi ser ett behov av att fördjupa innehållet med beskrivningar av resemönster relaterat till köns- och åldersaspekter.

Ett långsiktigt hållbart transportsystem, kräver ett minskat bilberoende. Personbilsberoendet måste minska och växthusgaser från transporter inom kommunens verksamheter och i hela kommunen minimeras. Att arbeta med både långsiktiga och kortsiktiga strategier är nödvändigt. Samverkan med SL är väsentligt, liksom samverkan med kommuninvånare och företag. Trafiksäkerheten för barn, gående och cyklister måste förbättras. Vi yrkade därför

- att kommunen ökar samverkan med alla berörda parter inom och utom kommunen, med syfte att minimera person- och lastbilstransporter. Gång-, cykel- och kollektivtrafik ska prioriteras, dvs. ges förtur gentemot biltrafiken. Vid nyplanerade bostadsområden ska det vara max 500 m till kollektivtrafik. Kommunen ska minimera antalet parkeringsplatser och se över parkeringspolicyn och eftersträva ökad marknadsprissättning, dvs. parkeringsavgifterna ska spegla de verkliga kostnaderna för att tillhandahålla parkeringsplatser. Att förbättra turtätheten, kollektivtrafikkörfält (utan att bredda vägar i hög omfattning och därmed öka transporterna), kommunal bilpool, stimulerande av bilpooler och biogasump är andra styrmedel och verktyg.

- att kommunen tar fram en resepolicy för interna tjänsteresor. Bilresandet ska minska till förmån för kollektiv trafik, gående och cykling. Flygresor ska i största mån undvikas och kompenseras för växthusgasutsläpp. Video- och telefonkonferenser är andra verktyg som kan vara aktuella.
- att vid strategier för den långsiktiga planeringen tänka nytt och utreda nya tekniklösningar, däribland en spårbilsutredning tillsammans med utredning av resemönster. Att verka för en tvärbana (Syd) som binder ihop de regionala kärnorna på Södertörn, där Tyresö binds samman med Haninge och Skarpnäck. Att titta på att möjligheten att utveckla transporterna via vatten.
- att prioritera säkerheten och bygga trottoarer där det finns behov, inte bara där hastigheten är hög och trafiken är intensiv. Ett barnperspektiv ska tillämpas. Lägre hastigheter ska kunna tillämpas, där de boende så önskar.
- att utöka målen med att gång-, cykel och kollektivtrafikresandet per invånare ska öka och att motorfordonstrafiken per invånare ska minska.

På sidan 22 behandlas vatten och avlopp. Utsläppen från enskilda avlopp ska minska och vår ståndpunkt är att kommunen ska anta en mer aktiv roll. Vi yrkade därför

- att kommunen samverkar med berörda parter och antar en aktiv roll vid anläggande av småskaliga VA-lösningar.

På sidan 22 och 23 behandlas också avfallshantering. Vi anser att målet bör skärpas och strategin utvecklas. Vi yrkade därför

- att mängden avfall ska minska och att kommunen ska införa hushållsnära förpackningsinsamling och insamling av utsorterat matavfall för rötning till fordonsgas.

På sidan 24 behandlas energi. Vi anser att strategi- och målformuleringar ska utvecklas. Vi yrkade därför

- att i strategin skriva in att kommunen ska anta en aktiv roll vid utveckling av fjärrvärme, dvs. att kommunen inte förlitar sig på initiativ från Vattenfall. Fjärrvärmen ska utvecklas *både* vid nybyggnationer och vid befintlig bebyggelse.
- att arbeta in mål och strategier om energieffektivt byggande (passivhus, solenergi, mm) och energieffektiviseringar i kommunala byggnader, inklusive Tyresö bostäder.
- att arbeta in mål om att kommunen enbart ska köpa miljömärkt el, att andelen förnyelsebar energi ska öka i kommunen, samt att undersöka möjligheter av vindkraft i Tyresö.

Sidan 28 berör skydd av natur. Vår uppfattning är att formuleringarna kring mål och strategier bör skärpas och utvecklas. Den intensiva exploateringstakten vid kusten betyder att innerskärgårdens orörda stränder blir allt mindre förekommande. Tyresös markanvändning måste därför sättas i ett större perspektiv. Vi yrkade därför

- att strandskyddet ska gälla och att kommunen ska vara restriktiv med dispenser av strandskydd. Tillgänglighetsperspektivet ska inte överordnas skyddet av djur- och växtliv. Markanvändning och exploatering ska belysas i ett större perspektiv och inte bara utifrån enskilda planer.

På sidan 43 behandlas hälsa och säkerhet. Vi anser att strategin och målformuleringarna kring minskade koldioxidutsläpp ska skärpas och preciseras. Vi yrkade därför

- att kommunen antar mål för minskade utsläpp av växthusgaser, att kommunen årligen inventerar utsläppen, samt att kommunen tar fram en handlingsplan med åtgärder för minskade utsläpp. Kommunen antar en aktiv roll för att medvetandegöra anställda, invånare och företag.
- att kommunen även verkar för och uppmuntrar till anslutning till fjärrvärme vid den befintliga bebyggelsen, samt att kommunen informerar och uppmuntrar till förnyelsebar energianvändning.

På sidan 44 behandlas översvämning. Både mål- och strategier ska utvecklas kring klimatanpassning. Vi yrkade

- att kommunen tar fram strategier för den befintliga bebyggelsen som riskerar att hamna under vatten eller skadas av vatten.

Sidan 46 behandlar skred och ras. Både mål- och strategier ska utvecklas kring klimatanpassning. Vi yrkade

- att kommunen gör risk- och sårbarhetsanalyser över områden som kan drabbas av ras, skred och översvämning i kommunen. Det handlar om att undvika att bostäder byggs på olämplig mark, att belysa riskerna för den befintliga bebyggelsen, samt att belysa hur värdefulla naturmiljöer påverkas av klimateffekter såsom höjda vattennivåer.

Sidan 48 behandlar buller och mobiltelefoniantenner. Buller är ett av vår tids största folkhälsoproblem. Buller påverkar människors hälsa och utveckling, samt möjlighet till en god livskvalitet. Buller kan skada hörseln, vara tröttande, stressande och påverka prestationsförmågan, men kan också ge reaktioner som ökad hjärtfrekvens, högre blodtryck och utsöndring av stresshormoner. Foster kan påverkas av buller både direkt och indirekt om mamman är stressad och utsatt av buller under graviditeten.

När det gäller mobiltelefoni och antenner är forskningen oense. Det finns människor som är känsliga för strålning och det vore önskvärt att undersöka lågstrålande zoner.

Vi yrkade därför

- att gällande riktlinjer följs och att kommunen *inte* i några fall gör avsteg från dessa.
- att undersöka möjlighet till lågstrålande zoner.

Sidan 52 behandlar kommunens bostadsplanering. Miljöpartiet anser att småhuskvoten i stort är fylld i kommunen. Bostadsplaneringen ska kopplas till behov och inte till efterfrågan. Vi yrkade därför

- att bostadsplanerandet ska fokuseras på flerbostadshus med bostäder i olika kostnadslägen, hyresrätter, gärna kooperativa. Byggandet ska möta behovet från äldre, Tyresös unga och personer med funktionsnedsättning.
- att kommunstyrelsen tar fram ett underlag som redovisar möjligheten att skapa fler bostäder genom att bygga till fler våningar på redan befintliga hus.
- att kommunen reviderar den fördjupade översiktsplanen och det som nämns i översiktsplanen vad gäller markanvändning för Östra Tyresö med inriktning;
 - att blandad bebyggelse bör gälla även Östra Tyresö.
 - att planerna ska rymma insatser för att förbättra den kommunala servicen. I detta bör inbegripas ett tillgängligt och tryggt boende för äldre som vill bo kvar och möjlighet till idrott och fritidsverksamhet för yngre.

Sidan 58 berör trafik och infrastruktur i Trollbäcken. Vi yrkade

- att trottoarer ska byggas där det finns behov, inte bara där hastigheten är hög och trafiken är intensiv. Ett barnperspektiv ska tillämpas. Lägre hastigheter ska kunna tillämpas, där de boende så önskar.

Sidan 62 och 63 behandlar förslag till ny markanvändning i Bollmora. Vi yrkade

- att området 4 i Bollmora som är planerat för kommunal verksamhet utgår för att möjliggöra fortsatt rekreation och lek på området.

Sidan 68 och 69 behandlar förslag till ny markanvändning i Tyresö Strand. Vi yrkade

- att kommunen inte upphäver strandskyddet vid strandängarna, utan istället utvecklar området med hänsyn taget till det värdefulla djur- och naturlivet. Den stora marinan bör också ytterligare utredas.

Marie Åkesdotter

För miljöpartiet de gröna i Tyresö